

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

71. Quodnam dicatur beneficium sufficiens ad congruam sustentationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

habere locum in pensionibus, prout habet declaratio S. Congreg. quã ea respondit Archiepiscopo Hispal. interroganti super hoc, quam recitat idem Garc. l. c. n. 310. addit etiam, rationem, quã potuit ad sic respondendum movere S. Congregationem, esse; quodd licet pensiones hodie dem succedant loco beneficii, tamen non sunt tituli beneficiales; Concilium autem videatur habuisse respectum ad pluralitatem titularum beneficialium, ut colligitur ex illis illius verbis: *quando unus plurimum occupat officia Clericorum*: & neminem oportere in duabus Ecclesiis conscribi; & quodd majus odium sit, habere plura beneficia, quã plures pensiones; dum unus de jure potest habere unum beneficium valens mille ducatos, non possit tamen habere decem beneficia, quorum quodlibet valet centum ducatos; at in pensione nihil referat, an habeat unam pensionem mille, an centum pensiones decem ducatorum: & quodd pensiones alias non sint incompatibiles cum beneficiis tradit post eundem Azor p. 2. l. 6. c. 10. q. 8. Gonz. gl. 5. §. 5. n. 14. etiam expressẽ addens, plures pensiones non inducere incompatibilitatem aliquam cum beneficiis, ac pro hoc citans Capram. *reg. 90. n. 90.* Hojed. p. 2. c. 7. n. 1. Gigas de pension. q. 4. &c. quodd tamen juxta Azor ejusque sequaces intelligendum videtur, ubi ista pluralitas pensionum unã cum beneficiis non excedat congruam sustentationem, adeoque verita non est jure natura. Unde etiam Gigas de pension. q. 32. Mandof. de signat. gratia rit. de dispens. benef. sub eodem tẽcto. Hojed. p. 1. c. 20. n. 18. & alii apud Garc. n. 315. tenent, quodd pensio non faciat incompatibilitatem sub eodem tẽcto. Cujus tamen contrarium sentit Rebuff. in pr. rit. de dispensatione ratione ætatis apud Garc. n. 316. nempe pensionem esse incompatibilem, & non posse haberi sine dispensatione cum alia, vel cum alio beneficio in eadem Ecclesia, ed quodd id suadeat consuetudo, & quodd Papa concedat pensionem loco beneficii. Idem quoad hoc cum Rebuff. sentit Garc. n. 317. dum ait: sic habere stylum Curie, & apparet ex clausula in pensionibus pro palatinis apponi solitã: *etiam sub eodem tẽcto*: & quodd quando impetrans beneficium narrat habere se pensionem super fructibus certi beneficii, addatur: *non tamen in eadem Ecclesia contentis.*

Quæstio 71. Quodnam dicatur beneficium sufficiens ad congruam sustentationem?

I. Respondeo primò: Vix certi quid in specie hac de re statui posse, propter nimiam circumstantiarum, quã occurrere possunt, varietatem. Vide tamen, quid de hoc dixerit Nav. de orat. miscell. 16. n. 7. Paris. paulò post citand. à n. 147. Unde

Respondeo secundò in genere: congruam hanc taxari ex hominum prudentum judicio & æstimatione; quare cum nullus in hoc prudentior summo legislatore & pastore animarum nostrarum ad ipsius prudentem dispensationem, ut ad regulam primam visibilem reducenda est justificatio pluralitatis beneficiorum in eadem persona ad illam requisitorum. Hurt. ad l. c. resol. 6. §. 6. n. 32. Sic Castrop. d. 6. p. 3. § 6. n. 14. Paris. l. 5. q. 6. n. 131. cum Nav. de orat. miscell. 62. p. 3. Hojed. p. 1. c. 10. n. 22. & aliis pluribus, quos citant, ajunt, id iudicis arbitrio relinquendum, dum hujus arbitrio relinquuntur ea, quã à jure non sunt definita, &

certa sub regula comprehendendi nequeunt. Cujus etiam arbitrio relinquuntur, quodd tenue, quodd magnum dicatur beneficium, Menoch. de arb. casu 216. uti & quis dives, quis pauper. Bart. in l. si constanter. n. 14. & AA. communiter. ff. solut. matrim. Gonz. n. 136. ait etiam Gonz. gl. 15. n. 39. quantum ad honestam sustentationem opus sit, ex personarum qualitate, & locorum diversitate unusquisque sibi iudex erit, advertens, quodd Deum fallere non possit.

3. Porro pro hoc arbitrio sano formando tam à iudice, quã à seipso, attendendã circumstantiã primò personã (quodd enim respectu unius dicitur magnum, respectu alterius dicitur parvum, ut Menoch. de arb. casu 216. Paris. n. 148. Et alimenta constituenda secundum qualitatem personã l. 1. §. mulier. & l. habitatio. §. servus. ff. de ventre in poss. mittend. Paris. n. 149.) num ea sit nobilis vel illustris. Azor p. 2. l. 6. c. 10. q. 9. Paris. nu. 150. juxta Abb. in c. cum aded. de rescript. Tiraq. de nobilitate. c. 10. nu. 141. Nobiles enim sunt majoribus beneficiis honestandi. c. de multa. de prob. Paris. n. 151. citans Cassan. in Catal. glor. mundi p. 8. considerat. 39. si eximia literaturã; quia Ecclesia eget viris literatis, ut AA. communiter in c. cum in cunctis. de Elect. Paris. n. 150. Azor l. 6. num ea sit firmã vel imbecillis valetudinis. Si in Ecclesiam multa merita contulit. Azor. l. 6. Paris. l. 6. n. 146. & alii passim. Num persona augetur dignitate; si enim hac augetur, debent etiam alimenta augeri. Paris. n. 151. ex Gozadin cons. 95. n. 4.

4. Secundò: Ecclesiã, ut si beneficium sit in Ecclesia celebri, insigni, vel illustri. Azor. l. 6.

5. Tertio: Qualitatis ipsius beneficii; siquidem beneficiato simplici minus designari debet, quã Canonico, Canonico minùs, quã dignitati &c. Castrop. l. 6.

6. Quarto: Loci, num beneficium sit in urbe vel oppido minùs celebri. Azor l. 6. num sit in provincia vel regione, ubi major vel minor alimentorum caritas. Azor l. 6. Paris. n. 153. Attendenda etiam in hoc consuetudo patriã. Paris. n. 152. citans Menoch. de arb. casu 216. n. 14. quin & consuetudo familiã, ut idem Paris. n. 151. citans C. Paris. cons. 98. vol. 2. Porro victus nomine intelligitur omne id, quo beneficiatus eget ad se & familiam suam sustentandam, cujusmodi sunt, ciibus, vestitus, habitatio; quin & ea, quã ad morbos curandos sunt necessaria. Azor loc. cit. Et sub honesta sustentatione sui comprehenditur etiam sustentatio familiã suã sub nomine autem familiã veniunt famuli, parentes, fratres, sorores egenes; item filii, si quos habet beneficiatus, legitimis imò & si spurios habet; quia & his ex æquitate Canonica debentur alimenta. Item nepotes, aliique consanguinei egenes. Item equi, quos alii similes beneficiati timorati alunt. Item elemosinã eã, & hospitalitates, quã alii similes præstant, quia sine his decenter sustentari nequit. Azor l. 6. c. 10. q. 8. Castrop. cit. n. 14.

7. Illud & hic observandum, beneficium illud non dici ad congruam sustentationem sufficere, ex quo tantum habet, ut non cogatur mendicare; hæc enim duo valdè differunt: posse ex beneficio vivere: & posse ex eo vivere decenter. Paris. loc. cit. n. 154. juxta Gl. in c. 2. de statu regular. in 6. v. penuria. Unde & solvitur illud, quodd aliqui ex hæc dictis malè inferunt; nempe, si plus requiratur ad sustentationem nobilis vel literati, quã ignobilis, non

non posse nobilem titulo cuiusdam beneficii ordinari, quo potest ignobilis; cum tamen Trid. *sess. 2. c. 2.* indistinctè statuat, illud beneficium in ordine ad suscipiendos ordines sufficere, quod sufficit ad honestam sustentationem beneficiati; nam licet nobili necessaria sit amplior sustentatio, ut cum decentia & decore vivat; non deberur tamen ei amplior sustentatio ad effectum, ne cogatur mendicare. Item nobili quà Clerico non debetur amplior sustentatio; etsi ea debeatur ei quà nobili. Trid. autem eo loco spectavit sufficientiam beneficii ex eo solum, quòd Clericus esset, ad hunc tantum effectum, ne cum ordinis dedecore mendicare cogatur, ut ex ipso textu constat. *Econtra* Trid. *sess. 24. c. 17.* spectavit sufficientiam sine hac limitatione, ac proinde pro diversitate beneficii & beneficiati spectatur amplior vel strictior sustentatio. Ita ferè Castrop. *l. c. n. 15.* Ultra hæc sit

Questio 72. Specialiter, num ad iudicandum, an beneficium sit sufficiens ad sustentationem, habenda sit ratio bonorum patrimonialium?

Respondeo negativè: Paris. *cit. g. 6. n. 154.* citans Hojed. *p. 1. c. 19. n. 24.* Ratio est; quia potest quis habere opulentos redditus ex patrimonio suo recipere etiam pingue beneficium, & ex fructibus beneficii vivere, reservatis, aut, in quod voluerit aliud, expensis redditibus bonorum patrimonialium. Paris. *cit. n. 145.* citans Innoc. & Abb. *in c. Episcopus. de præb. Cajet. 2. 2. q. 185. n. 7.* Soto *l. 4. de iustitia. q. 10. a. 2.* Nav. *in apolo. de redditib. Eccles. p. 1. c. 1. n. 25.* Sarmient. *rr. de redditib. Eccles. p. 1. c. 1. n. 28.* Eisdem citat & sequitur Hurt. *de resid. l. 6. subresol. 14. n. 1. & 12.* contra Hojed. *l. c. n. 45.* Barbut. *in c. postulasti. & Decium in c. Episcopus. de præb. apud Hurt. sentientes, quòd, qui habet fructus sufficientes ex patrimonio, debeat fructus beneficii expendere in pauperes, aliove pios usus, nixos gravissimis dictis S. Hieronymi. in Epist. ad Damas. & in regula Monach. c. de paupertate, ubi: Clericos illos convenit ecclesie stipendium sustentari, quibus parentum & propinquorum nulla suffragantur bona; qui autem bonis parentum & opibus suis sustentari possunt, si quid pauperum est, accipiunt, sacrilegium profectò committunt, & per abusum talium iudicium sibi manducant & bibunt &c. Et S. Prosperi *l. 2. de vita contempl. c. 9.* & D. August. *epist. 50. ad Augustin.* quibus satisfacere non videtur Glossa dicens, non proponi his SS. PP. verbis præceptum, sed consilium; patet enim ex ipsis eorum verbis contrarium, dum dicunt, sacrilegium esse. Verùm responsio nostræ sententiæ est communis, & D. Thom. quia, qui altari servit, de altari debet vivere, adeoque, etiam si quis ordinatus titulo patrimonii, quo sustentatur, acquirit admodum pingue beneficium etiam Episcopatum, potest sibi reservare fructus patrimonii: Etsi, ut addit Hurt. *l. c. n. 14.* non possit uti compensatione fructuum beneficii, quòd expendit ante acquisitionem beneficii: dictis etiam illis SS. PP. respondet optimè S. Thom. *2. 2. q. 185. a. 7. ad 3.* & Cajet. *ibid. in 3. responsio ad 3.* & ex illis Hurt. *l. c. n. 9. 10. & 15.* quòd sic sint intelligenda, quòd Clericus habens sufficientia patrimonialia, uti non possit fructibus sui beneficii in articulo necessitatis proximi; non quidem intelligendo necessitatem extremam; in*

hac enim quilibet tenetur de suis ex præcepto charitatis succurrere proximo, sed magnam & valde urgentem; sive sit publica, ut tempore famis & pestis; sive sit privata, ut dum particularis persona est in valde urgente necessitate propria vel filiarum, ita ut tunc beneficiatus habens sufficientia patrimonialia, teneatur sub mortali omnibus fructibus beneficii sui succurrere; quòd etiam ait S. August. *l. c. in articulo necessitatis fructus beneficii non sunt bona nostra, sed illorum, scilicet pauperum, quorum procuracionem gerimus.* Hurt. *n. 16. & 17.* qui tamen *n. 10.* ait; quòd licet tunc clericus peccet, vivendo de sua præbenda, non teneatur tamen ad restitutionem; quia peccatum consistit in abusu, quo non subvenitur aliis, deobligatio tamen restituendi consurgeret ex eo, quòd præbenda se habet ut proprium clerici.

Questio 73. An, & qualiter, & quibus ex causis iura permittant pluralitatem beneficiorum, vel etiam ex quibus causis in ea dispensari possit?

Respondeo ad primum primò: Negari non posse, quin id iura permittant, adeoque fieri possit citra omnem dispensationem, dum fundator ita voluit. Lott. *l. 1. q. 32. n. 43.* etiam dum hæc aliundè jure positivo solum sunt incompatibilia, de his enim loquitur Lott. v. g. duo vel tria beneficia à se fundata, quorum singula sufficientia conferri uni etiam clerico aliis simplici & ignobili, ut is vel hac ratione ex humili statu asurgat, & vivat lautius; cum fundator donare possit bona sua sub quacunque conditione à jure positivo non reprobata.

2. Respondeo secundò: Etsi id iura permittere videantur in circumstantiis, & ob causas, de quibus paulò post; non tamen hoc ita intelligendum, ac si datis istis causis statim absque ulla dispensatione superioris ea conferri possint & haberi, sed opus dispensatione, argumento *c. Sanctorum. D. 70.* Hurt. *de resid. l. 6. resol. 6. §. 1. n. 20.* ubi postquam dixisset ex Soto, sextum casum, in quo liceat habere plura, esse, si Episcopus dispense juxta *c. Sanctorum*; addit: sed hic & alii præcedentes casus intelliguntur, si adsint debita circumstantia evacuantes turpitudinem; ac si diceret: possunt haberi plura, si Episcopus possit, seu in istis circumstantiis dispense. Sic expressè tradit Azor *p. 2. l. 6. c. 11. q. 7.* his verbis: dum unum est sufficiens, non potest ei alterum conferri sine auctoritate Superioris, qui jus naturale ex aliqua justa causa relaxet; si autem unum non est sufficiens, potest alterum dari sine ulla juris relaxatione, & solo arbitratu Superioris. Probatur hoc ipsum ex *c. de multa. de præb.* ubi constituitur, quòd si viri sunt sublimes aut literati, possint illis Pontificis indulgentiæ conferri plura. Et certè hoc indubitatum, opus esse hac dispensatione; ubi dubium, num dictæ causæ & circumstantiæ verè adsint; hoc ipsum enim declarare in dubio est Papæ, & sic dispensare.

3. Respondeo ad secundum primò: Causas, cur Pontifex dispensare possit, non esse alias, quàm circumstantias illas evacuantes turpitudinem illam: ac proinde querere, quæ sint causæ sufficientes ad dispensandum in hoc, idem est, ac querere, quæ circumstantiæ evacuent dictam turpitudinem.